

Aneks nr 2: Zasady i Procedury dla Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy

Aneks nr 2 stanowi integralną część Umowy ramowej pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Szwajcarską Radą Federalną o wdrażaniu Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Aneks nr 2 określa procedury kontroli na poziomie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, procedury na poziomie Projektu, wymogi dla Propozycji Projektów, zadania i obowiązki oraz specjalne warunki dla pomocy finansowej.

Zasady i procedury dla Grantów Blokowych, Funduszu na Przygotowanie Projektów, Funduszu Pomocy Technicznej oraz Funduszu Stypendialnego zostały opisane w Aneksie nr 3.

1. Procedury kontroli na poziomie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

1.1 Nadzór

Polskie instytucje ponoszą ogólną odpowiedzialność za monitorowanie i nadzór nad Szwajcarsko-Polskim Programem Współpracy. System monitorowania zostanie ustalony wspólnie przez Strony w początkowym okresie wdrażania Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy i w razie potrzeby będzie modyfikowany w czasie jego realizacji.

1.2 Spotkania roczne

W celu zapewnienia efektywnego wdrażania Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy Strony organizują spotkania roczne. Podczas spotkań rocznych Krajowa Instytucja Koordynująca (KIK) prezentuje raport roczny, który jest rozsyłany uczestnikom nie później niż miesiąc przed planowanym spotkaniem. Będzie on obejmował w szczególności następujące kwestie:

- ogólne doświadczenia i osiągnięte rezultaty;
- postęp we wdrażaniu Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy w stosunku do założeń zawartych w Aneksie nr 1: Ram Programowych Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy;
- raportowanie w sprawie stanu wdrażania Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, które obejmuje:
  - o informacje na temat zatwierdzonych Projektów, postępu w naborze/przygotowaniu Projektów oraz przewidywanej wysokości zaciąganych zobowiązań;
  - o ogólny raport finansowy zawierający dotychczasowe oraz planowane płatności i zaciągane zobowiązania w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy;
  - o streszczenie i główne wnioski wynikłe z audytów finansowych Projektów, zgodnie z rozdziałem 3.6;
  - o dane statystyczne dotyczące przetargów, udzielonych zamówień oraz wyłonionych wykonawców;
  - o informacje na temat innych istotnych kwestii dotyczących poszczególnych Projektów;
- raportowanie w sprawie Grantów Blokowych, Funduszu na Przygotowanie Projektów, Funduszu Pomocy Technicznej oraz Funduszu Stypendialnego;
- propozycje dotyczące alokowania środków, co do których nie zaciągnięto zobowiązań;

- raportowanie o kwestiach o charakterze administracyjnym dotyczących procesu wdrażania;
- strategia i działania mające na celu informowanie opinii publicznej o Szwajcarsko – Polskim Programie Współpracy i realizowanych Projektach;
- zagadnienia problemowe; zalecenia, planowane działania;
- przegląd oraz, w razie konieczności, modyfikacja aneksów do Umowy.

KIK jest odpowiedzialna za organizację spotkań rocznych. KIK konsultuje z Ambasadą Szwajcarii sprawy organizacyjne, temat spotkań, plan przebiegu, uczestników oraz inne kwestie o charakterze administracyjnym i logistycznym.

KIK lub Szwajcaria mogą w każdej chwili podjąć decyzję o zaproszeniu na spotkania roczne przedstawicieli Instytucji Pośredniczących, Instytucji Realizujących oraz innych instytucji.

Strony mogą zaprosić przedstawicieli Komisji Europejskiej do uczestnictwa w charakterze obserwatorów.

Protokół ze spotkania jest sporządzany przez KIK i przedkładany Szwajcarii do zatwierdzenia w ciągu 15 dni od daty spotkania.

2. Procedury dotyczące wnioskowania o dofinansowanie

Procedura wnioskowania o dofinansowanie składa się z dwóch etapów, co umożliwia uzyskanie pomocy w przygotowywaniu zarysu Projektu w początkowej fazie procesu podejmowania decyzji na jego temat. Na pierwszym etapie przedkładany jest zarys Projektu, co do którego zostaje podjęta decyzja. Po wydaniu pozytywnej decyzji w pierwszej fazie, rozpoczyna się etap drugi. W trakcie drugiego etapu przedstawiana jest Kompletna Propozycja Projektu, co do której decyzję podejmuje Szwajcaria.

2.1 Etap pierwszy: Wnioskowanie i procedura zatwierdzania zarysu Projektu

Lp.	Kroki	Działania i konkretne zasady	Instytucje
1.	Zainicjowanie procesu identyfikacji Projektu	Zainicjowanie odbywa się na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – list priorytetowych Projektów dostarczonych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej – propozycji KIK – propozycji Instytucji Pośredniczącej/ Instytucji Realizującej – naboru Propozycji Projektów – propozycji Szwajcarii – propozycji organizacji międzynarodowej 	Odpowiedzialna: KIK Zaangażowana: Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Realizująca, Polscy partnerzy, Szwajcaria
2.	Opracowanie zarysu Projektu	Opracowanie zarysu Projektu jest oparte na wymogach dla zarysów Projektów (pkt. 2.2). Może to obejmować wniosek o dofinansowanie przygotowania Kompletniej Propozycji Projektu w ramach Funduszu na Przygotowanie Projektu.	Odpowiedzialna: Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Realizująca
3.	Wstępna ocena zarysu Projektu	Możliwość nieformalnych konsultacji z Ambasadą Szwajcarii.	Odpowiedzialna: KIK

Lp.	Kroki	Działania i konkretne zasady	Instytucje
4.	Ocena	Ocena zarysu Projektu w oparciu o: Ramy Programowe, kryteria oceny Projektów z Aneksu nr 1 oraz wymogi dla zarysów Projektów (pkt. 2.2).	Odpowiedzialna: KIK Zaangażowana: Komitet Monitorujący, Instytucja Pośrednicząca
5.	Złożenie zarysu Projektu	Po zatwierdzeniu, przedłożenie do Ambasady Szwajcarii zarysu Projektu wraz z pismem przewodnim, zawierającym opis procesu wyboru. Formalna ocena przez Ambasadę Szwajcarii i przedłożenie do Szwajcarii zarysu Projektu wraz z pismem przewodnim przygotowanym przez KIK.	Odpowiedzialna: KIK Odpowiedzialna: Ambasada Szwajcarii
6.	Ostateczna decyzja w sprawie zarysu Projektu	Ostateczna decyzja w sprawie zarysu Projektu (w tym, jeśli występuje, decyzja w sprawie wniosku o finansowanie przygotowania Projektu). W przypadku zatwierdzenia przez Szwajcarię, prośba o przygotowanie Kompletniej Propozycji Projektu (wymogi określone w pkt. 2.4). Szwajcaria może zgłosić uwagi, które muszą zostać wzięte pod uwagę podczas opracowywania Kompletniej Propozycji Projektu.	Odpowiedzialna: Szwajcarska Agencja ds. Rozwoju i Współpracy (SDC) lub Państwowy Sekretariat do Spraw Ekonomicznych (SECO)

2.2 Wymogi dla zarysów Projektów

Zarys Projektu (około pięciostronicowy) będzie zawierał wszelkie informacje niezbędne do przeprowadzenia ogólnej oceny proponowanego Projektu.

Zagadnienie	Zawartość
Informacje ogólne	Tytuł Projektu, planowany okres trwania Projektu, obszar priorytetowy, lokalizacja/ region
Wnioskodawca	Nazwa i dane do kontaktu; ewentualne dotychczasowe przedmiotowe doświadczenie; partnerzy Projektu; ewentualne powiązania ze Szwajcarią (know-how, technologia, partnerzy lub inna współpraca ze Szwajcarią)
Znaczenie	Pomoc finansowa w zmniejszaniu różnic społeczno-gospodarczych w obrębie kraju oraz między krajem a bardziej rozwiniętymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej (UE) (wpływ); wpasowanie w strategię rozwoju kraju/regionu i wybrany

	sektor; strategia działania
Opis Projektu	Opis zawierający cele (rezultat końcowy), oczekiwane rezultaty (produkty) i działania (komponenty); beneficjenci, grupy docelowe; ryzyka i potencjał (możliwości); trwałość Projektu
Organizacja Projektu	Schemat organizacyjny, zakres obowiązków, etc.
Budżet	Koszty kwalifikowalne/ niekwalifikowalne; wkład własny, wysokość dofinansowania; współfinansowanie; finansowanie ze środków unijnych oraz innych źródeł finansowych, etc., kwestia efektywności kosztowej w porównaniu do rozwiązań alternatywnych
Kwestie horyzontalne	Środowiskowy, społeczny i ekonomiczny aspekt Projektu; równouprawnienie płci
Etap przygotowania Projektu	status Projektu: w przygotowaniu lub całkowicie opracowany oraz ewentualny wniosek o dofinansowanie przygotowania Kompletniej Propozycji Projektu w ramach Funduszu na Przygotowanie Projektów (np. studia wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, etc.), jeśli to niezbędne
Załączniki	Dodatkowa dokumentacja, jeśli wymagana

2.3 Drugi etap:

Wnioskowanie i procedura zatwierdzania Kompletniej Propozycji Projektu

Lp.	Kroki	Działania i konkretne zasady	Instytucje
1.	Opracowanie Kompletniej Propozycji Projektu	Opracowanie Kompletniej Propozycji Projektu w oparciu o wymogi dla Kompletnych Propozycji Projektów (pkt. 2.4) i uwagi Szwajcarii.	Odpowiedzialna: Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Realizująca
2.	Ocena	Ocena Kompletniej Propozycji Projektu	Odpowiedzialna: KIK Zaangażowana: Instytucja Pośrednicząca
3.	Decyzja w sprawie złożenia Kompletniej Propozycji Projektu	W przypadku zatwierdzenia, przedłożenie Ambasadzie Szwajcarii Kompletniej Propozycji Projektu wraz z pismem przewodnim, uwzględniającym wymogi dla Kompletnych Propozycji Projektów i uwagi Szwajcarii. Pismo będzie także zawierać potwierdzenie zgodności Instytucji Realizującej z prawnymi i finansowymi regulacjami wymaganymi w Polsce. Formalna ocena przez Ambasadę Szwajcarii i przedłożenie przez KIK Kompletniej Propozycji Projektu wraz z pismem przewodnim do Szwajcarii.	Odpowiedzialna: KIK Odpowiedzialna: Ambasada Szwajcarii

Lp.	Kroki	Działania i konkretne zasady	Instytucje
4.	Ostateczna decyzja	Ostateczna decyzja w sprawie przyznania dofinansowania na podstawie Kompletniej Propozycji Projektu, pisma przewodniego od KIK i dokumentacji projektowej. Szwajcaria zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia własnej oceny, w razie potrzeby.	Odpowiedzialna: SDC lub SECO

2.4 Wymogi dla Kompletnych Propozycji Projektów

Do Kompletniej Propozycji Projektu należy dołączyć wymagane dokumenty (np. studium wykonalności, dokumentację projektową, ocenę oddziaływania na środowisko), co umożliwi wnikliwą ocenę. Kompletna Propozycja Projektu (licząca od 5 – 10 stron; dla dużych Projektów infrastrukturalnych - od 10 - 20 stron, oraz załączniki) dostarczy wystarczająco szczegółowych informacji dotyczących w szczególności:

Zagadnienie	Zawartość
Streszczenie Projektu (1 strona)	Tytuł Projektu, krótki opis, w tym cele, budżet, partnerzy, okres trwania Projektu
Znaczenie	Pomoc finansowa w zmniejszaniu różnic społeczno-gospodarczych pomiędzy krajem a bardziej rozwiniętymi państwami członkowskimi UE; odpowiadające strategiom rozwoju kraju/ regionu i wybranemu sektorowi; strategia działania
Opis Projektu	Opis zawierający cele, oczekiwane rezultaty/ produkty, działania i odpowiednie wskaźniki; beneficjenci, grupy docelowe; ryzyka i potencjał (możliwości); trwałość Projektu
Uzasadnienie Projektu (należyta staranność)	Główne wnioski ze studium wykonalności (jeśli wymagane)
Organizacja Projektu	Schemat organizacyjny, zakres obowiązków, etc.
Szczegółowy harmonogram działań	Uwzględniający najważniejsze działania oraz monitoring postępu dokonywany w oparciu o zdefiniowane wskaźniki
Budżet	Koszty kwalifikowalne/ niekwalifikowalne; wkład własny, wysokość dofinansowania; współfinansowanie; finansowanie ze środków unijnych oraz innych źródeł finansowych, etc., kwestia efektywności kosztowej
Zamówienia publiczne	Procedury zamówień publicznych na towary i usługi
Oddziaływanie na rozwój	Monitoring i ewaluacja wskaźników produktu/ rezultatu/ oddziaływania
Kwestie horyzontalne	Środowiskowy, społeczny i ekonomiczny aspekt Projektu; równouprawnienie płci
Załączniki	Np. studium wykonalności, dokumentacja projektowa, ocena oddziaływania na środowisko

3. Procedury wdrażania Projektów

Procedury wdrażania Projektów przedstawiają się następująco:

Lp.	Kroki	Działania i konkretne zasady	Instytucje
1.	Umowa ws. Projektu	Opracowanie Umowy ws. Projektu między Rzeczpospolitą Polską a Szwajcarią.	Odpowiedzialna: KIK po stronie polskiej; SDC lub SECO po stronie szwajcarskiej.
2.	Podpisanie	Podpisanie Umowy ws. Projektu. Umowa ws. Projektu może być podpisana przez więcej niż dwie strony (np. umowa trójstronna lub wielostronna: SDC lub SECO, KIK i Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Realizująca).	Odpowiedzialna: Zazwyczaj Ambasada Szwajcarii w imieniu SDC lub SECO. Polski sygnatariusz (sygnatariusze) zostanie wyłoniony przez Rzeczpospolitą Polską.
3.	Procedura zamówień publicznych i ich udzielanie	<p>Procedura zamówień publicznych będzie przeprowadzana zgodnie z przepisami prawa krajowego oraz w zgodzie z przedmiotowymi dyrektywami UE. Potwierdzenie zgodności procedury z odpowiednimi zasadami prawa zamówień publicznych zostanie przedłożone Szwajcarii. W celu zwiększenia przejrzystości oraz przeciwdziałaniu korupcji, dokumentacja przetargowa będzie zawierać „klauzulę antykorupcyjną”. Wszystkie osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia przedstawią pisemne oświadczenie zwane „deklaracją bezstronności” pod rygorem odpowiedzialności za składanie fałszywych oświadczeń. Zgodnie z powyższą klauzulą, osoby te zostaną wyłączone z udziału w procedurze przetargowej jeśli, na przykład, pozostają w takim związku prawnym lub faktycznym z wykonawcą, który może rodzić uzasadnione podejrzenia co do ich bezstronności.</p> <p>Co do zasady, dla przetargów o wartości przekraczającej przedmiotowy pułap Wspólnotowy (2004/17/EC i 2004/18/EC), angielskie tłumaczenie oficjalnego protokołu z postępowania przetargowego będzie przekazywane Szwajcarii w celach informacyjnych, najpóźniej do 30 dni kalendarzowych po udzieleniu zamówienia.</p> <p>Dodatkowo, w przypadku przetargów o</p>	Odpowiedzialna: KIK, Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Realizująca

		<p>wartości powyżej 500 000 franków szwajcarskich, Szwajcaria może również żądać kopii dokumentacji przetargowej i umów w sprawie zamówienia publicznego w celach informacyjnych odpowiednio na minimum 20 dni przed wszczęciem postępowania i 20 dni kalendarzowych po podpisaniu umowy w sprawie zamówienia publicznego.</p> <p>Ponadto, w przypadku przetargów o wartości powyżej 500 000 franków szwajcarskich, Szwajcaria może również żądać, żeby angielskie tłumaczenia dokumentacji przetargowej i projektów umów przetargowych były dostępne odpowiednio dla oferentów i wykonawców. Koszty ewentualnych tłumaczeń będą pokrywane z Projektu, w ramach pomocy finansowej.</p> <p>Zgodnie z artykułem 6.5 Umowy ramowej, Strony zgadzają się przedstawiać wszystkie informacje odnoszące się do procedury przetargowej, które nie znajdują się we wskazanej powyżej dokumentacji, a które mogą być wymagane przez jedną ze Stron z uzasadnionych powodów. Szwajcaria ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach Komisji Przetargowych jako obserwator. Szwajcaria ma również prawo przeprowadzania audytu działań i procedur przetargowych.</p> <p>W przypadku nieprawidłowości, umyślnie lub nieumyślnie spowodowanych w toku postępowania przetargowego, Szwajcaria, po konsultacjach z KIK, może wstrzymać refundację kosztów ze skutkiem natychmiastowym, poinstruować KIK o konieczności wstrzymania płatności ze szwajcarskiej pomocy finansowej i wystąpić o zwrot nienależnie wypłaconych kwot na każdym etapie Projektu.</p>	
4.	Kontrola (Monitoring)	<p>Procedury kontroli zostały opisane w Umowie ws. Projektu. Opis procedury obejmuje: częstotliwość raportowania, system monitorowania i rolę konsultanta, komitety sterujące, harmonogram działań i rezultatów,</p>	<p>Odpowiedzialna: Instytucja Realizująca</p> <p>Zaangażowana: KIK, Instytucja Pośrednicząca</p>

		audyt, etc.	
5.	Raportowanie	<p><u>Raporty Okresowe</u> towarzyszące wnioskom o płatność i wnioskom o refundację, zgodnie z rozdziałem 4 niniejszego Aneksu.</p> <p><u>Raporty Roczne z Realizacji Projektu</u> opisują postęp realizacji Projektu. Zawierają skrócone dane o finansowym postępie w roku sprawozdawczym, jak również skumulowane dane o Projekcie do dnia sporządzenia raportu.</p> <p>Porównują one wydatki faktycznie poniesione z planowanymi oraz postęp w wydatkowaniu, na podstawie skwantyfikowanych wartości docelowych dla wskaźników produktu i, jeśli możliwe, wskaźników rezultatu. Jakiegokolwiek odchylenie musi zostać uzasadnione, a metody naprawcze – wskazane. Raporty roczne nie są powiązane z wnioskami o refundację.</p> <p><u>Raport z Zakończenia Projektu</u>, wraz z ostatnim Raportem Okresowym i Końcowym Raportem Finansowym (pkt. 6), stanowi podstawę do ostatniej refundacji. Dokumentuje on i opisuje całkowity stopień osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu względem pierwotnego planu, zgodność z podstawowymi zasadami, takimi jak aspekty horyzontalne i trwałość Projektu. Zawiera nabyte doświadczenia i wnioski.</p>	<p>Odpowiedzialna: Instytucja Realizująca</p> <p>Zaangażowana: KIK, Instytucja Pośrednicząca</p>
6.	Audyt	<p>Na podstawie rocznego planu audytu i kontroli, Instytucja Audytu, utworzona na szczeblu Ministerstwa Finansów, oraz uprawnione instytucje audytujące (np. jednostka kontrolna Instytucji Pośredniczącej) będą prowadzić kontrole i audyt zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa krajowego, które będą obejmować co do zasady działania jednostek kontroli skarbowej oraz komórek kontroli finansowej i audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.</p> <p>Wszelkie informacje nt. audytów będą częścią rocznego podsumowania raportów z audytu, dostarczonych przez KIK dla Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy.</p>	<p>Odpowiedzialna: Instytucja Audytu ustanowiona na szczeblu Ministerstwa Finansów</p> <p>Zaangażowana: KIK (koordynacja działań), Instytucja Pośrednicząca,</p>

		<p>Każda Instytucja Pośrednicząca będzie odpowiedzialna za przygotowanie ścieżek audytu.</p> <p>Dla każdego Projektu trwającego dłużej niż 2 lata i przekraczającego kwotę 500 000 franków szwajcarskich, certyfikowana instytucja audytująca - wewnętrzna (tj. wewnętrzna jednostki audytorskie i jednostki kontrolne w ramach instytucji administracji publicznej) lub zewnętrzna (tj. instytucja spoza sektora finansów publicznych zajmująca się audytem) przeprowadzi okresowe Audyty Finansowe, chyba że określono inaczej w Umowie ws. Projektu. Wnioski i zalecenia zostaną przekazane Ambasadzie Szwajcarii.</p> <p><u>Końcowy Audyt Finansowy</u>, zatwierdzony przez wewnętrzną lub zewnętrzną instytucję audytu, musi zostać przeprowadzony na zakończenie każdego Projektu.</p> <p><u>Końcowy Raport Finansowy</u>, wnioski i rekomendacje z Końcowego Audytu Finansowego będą przekazywane przez KIK do Szwajcarii wraz z Raportem z Zakończenia Projektu.</p>	
7.	Ewaluacja	Po zakończeniu Projektu, Strony mogą poprosić o niezależną ewaluację. Jej koszt zostanie poniesiony przez Stronę inicjującą.	Odpowiedzialna: KIK, SDC lub SECO

4. Procedura dokonywania płatności i refundacji

Ministerstwo Finansów Rzeczypospolitej Polskiej pełni funkcję Instytucji Płatniczej w ramach udzielonej pomocy finansowej. Co do zasady, wszelkie płatności w ramach pomocy finansowej są prefinansowane z Budżetu Rzeczypospolitej Polskiej. Instytucja Realizująca składa do KIK wnioski o płatność obejmujące wszystkie wydatki kwalifikowalne poniesione w danym okresie bieżącym, wraz z poświadczonymi za zgodność z oryginałem kopiami wszystkich dokumentów towarzyszących oraz raportem okresowym. KIK sprawdza kompletność złożonych dokumentów. Instytucja Płatnicza przekazuje wnioski o refundację do Szwajcarii w celu ich zatwierdzenia i wypłaty środków.

Szczegółowe procedury dotyczące refundacji znajdują się w Umowach ws. Projektów i jeśli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, muszą być zgodne z poniższymi procedurami:

Lp.	Kroki	Działania	Instytucje
1.	Wystawienie oryginalnej faktury	Wystawienie oryginalnej faktury.	Odpowiedzialna: dostawca towaru lub usługi; wykonawca, konsultant, instytucja (wnioskująca)
2.	Weryfikacja oryginalnej faktury bądź dokumentacji o równoważnej wartości i przygotowanie wniosku o płatność	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawdzanie oryginalnej faktury bądź dokumentu o równoważnej wartości pod względem warunków określonych w Umowie ws. Projektu, Umowie ws. Realizacji Projektu, umowy o dostawę/ usługi i uzgodnionych stawek. ▪ sprawdzanie poprawności wykonania (ilość i jakość) pracy, dostarczenia towarów/ usług, etc. oraz specjalnych warunków, etc. ▪ zapłata na rzecz dostawcy (-ców) oryginalnej faktury. ▪ przedłożenie do Instytucji Pośredniczącej/ KIK wniosku o płatność, w tym raportu okresowego i kopii faktur. Wniosek o płatność obejmuje koszty kwalifikowalne poniesione w danym okresie. Raport okresowy zawiera informacje na temat postępu finansowego i rzeczowego, porównanie wydatków faktycznie poniesionych z planowanymi, aktualne informacje na temat postępu prac, jak również potwierdza współfinansowanie. Jakikolwiek odchylenie musi zostać uzasadnione, a metody naprawcze – wskazane. Raporty okresowe powinny być przygotowywane co najmniej co sześć miesięcy. 	Odpowiedzialna: Instytucja Realizująca
3.	Certyfikowanie wniosków o płatność do Instytucji Płatniczej i prefinansowanie płatności	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawdzenie zgodności wniosku o płatność z Umową ramową, Umową ws. Projektu, Umową ws. Realizacji Projektu, oraz pod względem możliwości wystąpienia podwójnego finansowania. ▪ Sprawdzenie kompletności dokumentacji, m.in. kopii faktur i innych dokumentów księgowych i 	Odpowiedzialna: KIK Zaangażowana: Instytucja Pośrednicząca

		<p>ich związku z raportem okresowym. W razie konieczności, sprawdzanie poprawności wykorzystania środków poprzez przeprowadzanie kontroli na miejscu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poświadczanie do Instytucji Płatniczej poprawności i zgodności z prawem wniosków o płatność. ▪ Przekazanie Szwajcarii kopii dokumentów towarzyszących, w szczególności: raportów okresowych, rocznych i końcowych (pkt. 3.5 i 3.6), raportów z audytu lub ich streszczeń, zgodnie z zapisami Umowy ws. Projektu. 	
4.	Przekazanie wniosku o refundację do Szwajcarii	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawdzenie formalnej zgodności wniosków o płatność, w tym poziomu współfinansowania ▪ Przekazanie wniosków o refundację do Szwajcarii i potwierdzenie zgodności z postanowieniami finansowymi zawartych umów. 	Odpowiedzialna: Instytucja Płatnicza
5.	Dokonanie płatności przez Szwajcarię na rzecz Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawdzenie zgodności wniosków o refundację i towarzyszącej dokumentacji. ▪ Przelew wnioskowanej kwoty na konto Instytucji Płatniczej. 	Odpowiedzialna: Szwajcaria Zaangażowana: Instytucja Płatnicza
6.	Płatności na rzecz Instytucji Realizującej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Płatność na rzecz Instytucji Realizującej 	Odpowiedzialna: Instytucja Pośrednicząca

W wyjątkowych przypadkach, inne procedury płatności mogą być przyjęte przez Strony w przedmiotowych Umowach ws. Projektów.

Końcowa data kwalifikowalności wydatków zostanie określona w Umowie ws. Projektu. Będzie to 12 miesięcy po planowanej dacie zakończenia realizacji Projektu, jednakże nie później niż dziesięć lat od zatwierdzenia pomocy finansowej przez Parlament Szwajcarski, zgodnie z Artykułem 3 Umowy Ramowej. Ostatnie wnioski o refundację muszą zostać przekazane do Szwajcarii nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po końcowej dacie kwalifikowalności.

W przypadku zaistnienia nieprawidłowości, umyślnie lub nieumyślnie spowodowanych w toku postępowania przetargowego, Szwajcaria, po konsultacjach z KIK, ma prawo bezzwłocznie wstrzymać refundację kosztów; poinstruować KIK o konieczności wstrzymania płatności ze szwajcarskiej pomocy finansowej i wystąpić o zwrot nienależnie wypłaconych kwot na każdym etapie Projektu.

5. Zadania i obowiązki

Zadania i obowiązki głównych zaangażowanych instytucji zostały określone w ustępach poniżej. Umowy ws. Projektów będą zawierać bardziej szczegółowy katalog zadań i obowiązków stosownie do indywidualnego przypadku.

5.1 Krajowa Instytucja Koordynująca

KIK ponosi ogólną odpowiedzialność za zarządzanie Szwajcarsko-Polskim Programem Współpracy oraz za nabór, planowanie, wdrażanie, zarządzanie finansowe, kontrolę i ewaluację Projektów, jak również za wykorzystanie środków pomocy finansowej w zgodzie z zapisami Umowy ramowej, w szczególności za:

- zapewnienie przyjęcia krajowych aktów prawnych niezbędnych do wdrażania i monitorowania Projektów;
- koordynację szwajcarskiej pomocy finansowej z innymi programami pomocowymi, Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia oraz innymi programami operacyjnymi;
- zapewnienie odpowiednich środków w Budżecie Państwa w celu zapewnienia niezbędnych środków na rzecz jednostek wnioskujących;
- zapewnienie organizacji naboru Propozycji Projektów, zebrania i dokonania ich oceny;
- powołanie Komitetu Monitorującego, zgodnie z rozdziałem 5.6;
- przekazywanie do Szwajcarii Propozycji Projektów ;
- przekazywanie do Szwajcarii wniosków o dofinansowanie wraz z towarzyszącą dokumentacją, przygotowanych w wyniku zatwierdzenia zarysów Projektów;
- nadzór oraz zarządzanie wdrażaniem Projektów zgodnie z Umowami ws. Projektów oraz Umowami ws. Realizacji Projektów poprzez stworzenie odpowiedniego systemu monitorowania i audytu;
- zapewnienie poprawnej weryfikacji faktur bądź dokumentów o równoważnej wartości otrzymanych od Instytucji Realizujących oraz kompletności dokumentacji towarzyszącej;
- zapewnienie braku podwójnego finansowania jakiegokolwiek z części Projektu z jakichkolwiek innych środków pomocowych;
- przedkładanie wniosków o płatność do Instytucji Płatniczej oraz poświadczanie ich poprawności i autentyczności;
- zapewnienie skuteczności i poprawności wykorzystania dostępnych środków finansowych;
- weryfikacja każdego Projektu pod kątem możliwości odzyskania podatku VAT przez daną Instytucję Realizującą oraz informowanie o jej wynikach Szwajcarii w formie oświadczenia wnioskodawcy stanowiącego element dokumentacji projektowej;
- zapewnienie kontroli finansowej, w tym kompletnych i wystarczających ścieżek audytu we wszystkich zaangażowanych instytucjach;
- przygotowanie rocznego raportu finansowego w sprawie wszystkich płatności pomiędzy Szwajcarią a Instytucją Płatniczą oraz pomiędzy Instytucją Płatniczą a wszystkimi krajowymi zaangażowanymi instytucjami (np. KIK, Instytucją Pośredniczącą, Instytucją Realizującą.);
- składanie co roku streszczenia zawierającego wnioski i zalecenia ze wszystkich raportów z audytu dla finansowanych Projektów. KIK przedstawia w formie załącznika wszystkie oryginalne wnioski i zalecenia raportów z audytu;
- Zapewnienie omówienia wyników audytu z zaangażowanymi partnerami, w tym ze Szwajcarią oraz wdrożenie decyzji podjętych na podstawie raportu z audytu;
- Zapewnienie regularnego raportowania do Szwajcarii w sprawie wdrażania Projektów wspieranych przez pomoc finansową, jak również natychmiastowego raportowania o nieprawidłowościach;

- Organizowanie spotkań rocznych na poziomie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy w porozumieniu z Ambasadą Szwajcarii oraz prezentowanie raportu rocznego;
- Odpowiedzialność za zwrot do Szwajcarii nienależnie wypłaconych kwot w ramach pomocy finansowej;
- Zapewnienie informacji i promocji w zakresie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
- Zapewnienie przechowywania wszelkich istotnych dokumentów dotyczących Projektów wdrażanych w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy przez 10 lat po ich zakończeniu.

KIK może delegować część wyżej wymienionych zadań i obowiązków na jedną lub więcej Instytucji Pośredniczących i Instytucje Realizujące.

5.2 Instytucja Pośrednicząca

Przez Instytucję Pośredniczącą należy rozumieć publiczną lub prywatną instytucję utworzoną w sposób prawny, wskazaną przez KIK, która wykonuje zadania powierzone jej przez KIK lub działa w jej imieniu wobec Instytucji Realizujących Projekty.

Zadaniami Instytucji Pośredniczących są w szczególności:

- ogłaszanie oraz przeprowadzanie naboru Propozycji Projektów, ocena ich zgodności z wymogami dla Propozycji Projektów (rozdział 2) oraz jakości złożonych wniosków w konsultacji z właściwymi ministerstwami;
- przekazywanie Propozycji Projektów wraz z raportami z oceny do KIK;
- nadzór i zarządzanie wdrażaniem Projektów w zgodzie z zapisami Umów ws. Projektów oraz Umów ws. Realizacji Projektów oraz przeprowadzanie niezbędnych kontroli;
- weryfikacja faktur lub dokumentów o równoważnej wartości otrzymanych od Instytucji Realizujących, weryfikacja poprawności złożonych dokumentów jak również kwalifikowalności wydatków zawartych we wnioskach o płatność;
- poświadczanie faktur lub dokumentów o równoważnej wartości oraz przekazywanie ich do KIK lub Instytucji Płatniczej;
- raportowanie do KIK o postępie we wdrażaniu Projektu;
- wykrywanie nieprawidłowości i raportowanie o nich do KIK;
- zapewnienie przechowywania wszelkich istotnych dokumentów dotyczących Projektów wdrażanych w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy przez 10 lat po ich zakończeniu;
- uzgadnianie na piśmie z Instytucjami Realizującymi uzasadnionych zmian w zakresie realizacji zatwierdzonych Projektów zgodnie z limitami określonymi w odpowiednich Umowach ws. Projektu;
- zapewnienie promocji i informacji o Szwajcarsko-Polskim Programie Współpracy i realizowanych Projektach.

5.3 Instytucja Realizująca

Przez Instytucję Realizującą należy rozumieć instytucję państwową, jednostkę publiczną lub prywatną, jak również jakąkolwiek organizację uznaną przez Strony i upoważnioną do realizacji danego Projektu finansowanego na mocy Umowy ramowej. W konsekwencji, Instytucja Realizująca jest odpowiedzialna za przeprowadzenie postępowania przetargowego, jeśli postępowanie występuje, oraz jest stroną umów o zakup usług i dostaw zawieranych w ramach zatwierdzonych Projektów.

Umowa ws. Projektu będzie zawierać nazwę Instytucji Realizującej. Jej zadania i obowiązki zostaną określone w Umowie ws. Realizacji Projektu.

5.4 Instytucja Płatnicza

Instytucja Płatnicza odpowiada za zapewnienie należytej kontroli finansowej nad wykorzystaniem pomocy finansowej. Zadaniem Instytucji Płatniczej są w szczególności:

- weryfikacja zgodności wniosków o płatność z finansowymi ustaleniami zawartych umów;
- potwierdzanie zapewnienia współfinansowania zgodnie z zasadami zawartymi w Umowie ws. Projektu;
- przekazywanie odpowiednich wniosków o refundację do Szwajcarii;
- przechowywanie dowodów wszystkich wniosków o refundację przekazanych do Szwajcarii;
- raportowanie okresowe do KIK o przepływach finansowych.

Ponadto, Instytucja Płatnicza zapewnia, że zwyczajowe standardy i procedury obowiązujące dla środków publicznych są stosowane w zarządzaniu środkami pomocy finansowej. Weryfikuje ich stosowanie przez KIK, Instytucje Pośredniczące i Instytucje Realizujące. Instytucja Płatnicza zapewnia, że płatności są dokonywane na rzecz jednostek wnioskujących w określonych terminach.

5.5 Instytucje uprawnione do prowadzenia audytu

Instytucja Audytu, utworzona na szczeblu Ministerstwa Finansów, kontroluje wykorzystanie środków w ramach Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy.

Na podstawie analizy ryzyka, zostanie sporządzony roczny plan systemu audytu. Oprócz tej analizy ryzyka, Szwajcaria może wprowadzić wymogi, które zostaną wzięte pod uwagę w rocznym planie systemu audytu. Zgodnie z planowaniem, Instytucja Audytu, ustanowiona na szczeblu Ministerstwa Finansów i upoważnione instytucje audytujące (np. jednostka kontroli w Instytucji Pośredniczącej) przeprowadzą kontrolę i audyt zgodnie z prawem krajowym.

Zadaniem Instytucji Audytu są w szczególności:

1. zapewnienie, że audyt jest przeprowadzany w celu weryfikacji efektywnego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
2. przygotowywanie rocznych planów z audytu i podsumowań raportów z audytu oraz przekazywanie ich do KIK;
3. kontrola regularności wydatków kwalifikowalnych na podstawie 5 % reprezentatywnej próby zatwierdzonych działań;
4. zapewnienie wydajnego i sprawnego dochodzenia każdego podejrzanego i faktycznego przypadku oszustwa i nieprawidłowości, wykrytych podczas kontroli skarbowej, oraz raportowanie na ich temat do KIK;
5. zapewnienie pomocy szwajcarskim audytorom lub audytorom upoważnionym do występowania w ich imieniu;
6. weryfikacja okresowych raportów o nieprawidłowościach w celu zidentyfikowania obszarów ryzyka i ujęcia ich w planach kontroli;
7. przygotowywanie rocznych raportów z audytu dla KIK i rocznego podsumowania zawierającego wnioski i rekomendacje wszystkich raportów z audytu dla finansowanych Projektów. Instytucja Audytu przedstawi w postaci załącznika wszystkie oryginalne wnioski i rekomendacje z raportu z audytu.

Dodatkowo, Instytucja Realizująca zapewni przeprowadzenie końcowego audytu finansowego z realizacji Projektu po jego zakończeniu, na podstawie określonej dokładnie w Umowie ws. Projektu. Koszty audytu zewnętrznego podlegają refundacji i muszą zostać włączone do budżetu Projektu. Koszty audytu wewnętrznego są ponoszone przez właściwą instytucję audytującą w ramach Projektu. Instytucja audytująca będzie przeprowadzać audyt Projektów zgodnie z zakresem wymagań oraz Międzynarodowymi Standardami Audytu

(ISA). Dokonując tego, będzie ona weryfikować poprawne wykorzystanie środków finansowych, sporządzać zalecenia w celu poprawy systemu kontroli oraz raportować o każdym faktycznym lub domniemanym przypadku oszustwa lub nieprawidłowości.

Raporty z audytu są przekazywane do KIK. Odpowiedzialne instytucje, przy pełnym wsparciu ze strony Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, będą przeprowadzać dochodzenia w sprawie domniemych przypadków oszustwa lub nieprawidłowości. W sytuacji udowodnionych przypadków oszustwa zostaną podjęte działania zgodnie z istniejącymi przepisami prawnymi.

5.6 Komitet Monitorujący

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego utworzy Komitet Monitorujący odpowiedzialny za monitorowanie wdrażania Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Komitet Monitorujący będzie składał się z 10 – 12 członków reprezentujących:

- KIK
- właściwe ministerstwa
- właściwe regionalne i lokalne władze samorządowe
- organizacje pozarządowe
- partnerów społecznych i gospodarczych

Ambasada Szwajcarii może brać udział w posiedzeniach Komitetu jako obserwator.

Komitet Monitorujący będzie, między innymi, odpowiedzialny za następujące zadania:

- wskazywanie kryteriów wyboru Projektów oraz zatwierdzanie kryteriów wyboru wskazanych w ogłoszeniach o naborze,
- dokonywanie przeglądu procesu wyboru Projektów,
- monitorowanie zgodności z regulacjami i procedurami,
- okresowe badanie postępu w realizacji Projektów i osiągnięcia przez nie założonych celów,
- monitorowanie realizacji celów na poziomie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy,
- sprawdzanie i opiniowanie raportów rocznych z wdrażania Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, przygotowywanych przez KIK,
- zapewnienie efektywności i skuteczności wykorzystania środków finansowych dostępnych w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Posiedzenia Komitetu Monitorującego będą odbywały się okresowo, co najmniej cztery razy do roku.

5.7 Ambasada Szwajcarii

Ambasada Szwajcarii jest oficjalnym przedstawicielem Szwajcarii. W odniesieniu do wdrażania Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, do jej zadań należy:

- ułatwianie kontaktów; zapewnienie związków oraz związków pomiędzy partnerami;
- informowanie oraz doradzanie partnerom w sprawie procedur i warunków uzyskania środków z pomocy finansowej;
- przekazywanie oficjalnych informacji oraz propozycji do i od szwajcarskich władz;
- organizowanie, we współpracy z KIK, wizyt delegacji szwajcarskich;
- uczestniczenie w spotkaniach poświęconych Szwajcarsko-Polskiemu Programowi Współpracy;
- informowanie opinii publicznej o Szwajcarsko-Polskim Programie Współpracy i pomocy finansowej;
- uczestniczenie w Komitecie Monitorującym w roli obserwatora.

5.8 Szwajcarska Agencja Rozwoju i Współpracy (SDC) oraz Sekretariat Stanu do Spraw Gospodarczych (SECO)

Po stronie szwajcarskiej, znajdują się dwie instytucje odpowiedzialne za Szwajcarsko-Polski Program Współpracy: SDC oraz SECO. Do ich zadań należy w szczególności:

- zapewnienie strategicznego i operacyjnego zarządzania na poziomie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
- uczestniczenie w spotkaniach rocznych organizowanych przez KIK;
- angażowanie się w regularną współpracę z KIK i innymi zaangażowanymi partnerami poświęconą identyfikowaniu oraz wdrażaniu Projektów oraz postępom w realizacji Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
- zapewnienie wsparcia dla procesu identyfikacji i przygotowania Projektów;
- podejmowanie decyzji o przyznaniu dofinansowania poszczególnym Projektom;
- podejmowanie decyzji o ogólnych kwestiach związanych ze Szwajcarsko-Polskim Programem Współpracy;
- nadzór nad rozwojem Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy poprzez kontrole na miejscu i przeglądy;
- współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
- zarządzanie Szwajcarsko-Polskim Programem Współpracy ze Szwajcarią.

Szwajcaria może delegować niektóre z powyższych zadań na Ambasadę Szwajcarii.

6. Specjalne Warunki dla Pomocy Finansowej

Spłaty lub wykupienie środków pochodzących z instrumentów finansowych wykorzystywanych przez sektor prywatny (włączając w to linie kredytowe, gwarancje, poręczenia, udział w kapitale akcyjnym i zadłużeniu oraz pożyczki) są dokonywane w następujący sposób:

- Pod warunkiem, że dofinansowanie do pomocy finansowej zostanie spłacone (linie kredytowe, udział w kapitale akcyjnym i zadłużeniu oraz pożyczki), wartość kapitału zostanie przekazana w terminie dokonywania płatności do instytucji zmierzającej do realizacji tego samego ogólnego celu, zatwierdzonego przez obie Strony;
- Powyższe będzie mieć zastosowanie do kwot, co do których zaciągnięto zobowiązania jako gwarancje pod warunkiem, że nie zażądano zwrotu środków w czasie funkcjonowania instrumentu.

Sposoby postępowania w powyższym zakresie, włączając w to przeniesienie własności, powinny zostać zawarte w odpowiedniej Umowie ws. Projektu lub w drodze wymiany listów.